

מבחן בכלכלה

מועד 11/2017

שם פרטי: _____

שם משפחה: _____

מס' ת"ז/דרכון: _____

מס' נבחן: _____ מופיע על דף התשובות מתחת
למס' ת"ז

גירסה VERSION

לפניכם מונח המבחן בכלכלה, המועבר במסגרת חוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ז - 1997.

לפני שתתחיל/י לפתור את הבחינה עליך לסמן את מספר הגירסה על דף התשובות שקיבלת!!

במבחן שאלות "סגורות". לכל שאלה מוצעות מספר אפשרויות תשובה.

שימו לב!

- * עליכם לבחור לכל שאלה את התשובה הנכונה ביותר ולסמנה ב- X במקום
- * יש לסמן תשובה אחת בלבד.
- * עגל/י תשובתך בהתאם למידת הדיוק בה מופיעות התשובות האפשריות.
- * שים/י לב! את התשובות יש לסמן בעט שחור או כחול.
- * ניתן לבטל סימון תשובה ע"י מילוי המשבצת כולה בעט.
- * הסימונים על דף התשובות הם הקובעים לצורך קביעת הציון במבחן.
- * אין להכניס לאולם הבחינה חומרי לימוד.
- * אין להעתיק את תוכן המבחן או להוציאו בדרך אחרת.
- * במהלך הבחינה חל איסור מוחלט לתקשר בדרך כלשהי עם נבחנים אחרים ועם גורמים שמחוץ לחדר הבחינה.

עם סיום המבחן, יש למסור את דף התשובות ומחברת הבחינה, לוודא שמסומן ✓ ליד שמך וכן לחתום על דו"ח הבחינה שבידי הבוחנת.

בהצלחה!

הערות למבחן:

אם לא נאמר במפורש אחרת (בשאלה או בתשובה) הניחו כי:

- עקומת הביקוש יורדת משמאל לימין.
- עקומת ההיצע עולה משמאל לימין.
- גמישות הביקוש נמדדת בערכה המוחלט.
- המשק הוא סגור, אלא אם נאמר במפורש, או נובע מהנחות השאלה, שהוא פתוח.
- עקומה גמישה לחלוטין היא מקבילה לציר ה- X.
- עקומה בלתי גמישה לחלוטין היא ניצבת (אנכית) לציר ה- X.
- הממשלה אינה משלמת תשלומי העברה.
- הפירמות מחלקות את כל רווחיהן.
- Y_d מסמל הכנסה פנויה.
- עירו חיצוני חיובי הוא גידול בבסיס המוניטארי, כלומר גידול ברזרבות הבנקים + מזומן שבידי הציבור.
- עירו פנימי חיובי הוא הקטנה בכמות המזומן שבידי הציבור.

1. משק בעל עקומת אפשרויות ייצור (עקומת תמורה) קמורה יכול לייצר שני מוצרים - מחשבים ותפוחי אדמה. ידוע כי המשק נמצא על גבי העקומה ומייצר כיום 1,000 מחשבים ו- 30,000 ק"ג תפוחי אדמה. ידוע כי ההוצאה האלטרנטיבית הממוצעת לייצור מחשבים עומדת כיום על 4.5 ק"ג תפוחי אדמה. לקראת השנה הבאה לא חל כל שינוי במשק, אולם לנוכח הירידה בביקוש למחשבים יהיה המשק מעוניין לייצר 900 מחשבים בלבד.

בהנחה שהמשק מייצר באופן יעיל ונמצא תמיד על גבי עקומת אפשרויות הייצור, כמה תפוחי אדמה הוא ייצר בשנה הבאה?

- א. המשק ייצר 30,450 ק"ג תפוחי אדמה.
- ב. המשק ייצר יותר מ- 30,450 ק"ג תפוחי אדמה.
- ג. לא ניתן לקבוע כמה תפוחי אדמה ייצר המשק, משום שלא נתון גודלה של ההוצאה האלטרנטיבית השולית לייצור מחשבים.
- ד. כמות תפוחי האדמה שהמשק ייצר תהיה גדולה מ- 30,000 ק"ג, אולם קטנה מ- 30,450 ק"ג.
- ה. כמות תפוחי האדמה שהמשק ייצר תהיה קטנה מ- 30,000 ק"ג.

2. יצרן ישראלי הצליח לפתח מכשיר אלקטרוני רפואי יחיד במינו בעולם והוא היצרן העולמי היחיד של מכשיר זה ומייצא אותו בהצלחה. ידוע כי גמישות הביקוש העולמי למכשיר, בתחום הרלבנטי, היא קטנה מ- 1 וכי לא קיים ביקוש מקומי למכשיר זה. בשל סיבות שאינן קשורות לייצור המכשיר, אירע פיחות של השקל הישראלי ומחיר הדולר עלה מ- 3.5 ש"ח לדולר ל- 6 ש"ח לדולר. המחלקה הכלכלית של יצרן המכשיר ערכה חישוב ומצאה כי הוא יוכל להגדיל את רווחיו אם מחירו של המכשיר בדולרים יירד ב- 10%. היצרן קיבל את המלצת המחלקה הכלכלית ופעל לפיה.

איזה מהצירופים הבאים מתאר באופן הנכון ביותר את השינויים שקרו בעקבות קבלת ההמלצה?

- א. כמות המכשירים המיוצאים עלתה, הפידיון מייצוא המכשיר בדולרים וגם בשקלים עלה, רווחי היצרן גדלו.
- ב. כמות המכשירים המיוצאים עלתה, הפידיון מייצוא המכשיר בדולרים ירד, הפידיון בשקלים עלה, רווחי היצרן גדלו.
- ג. כמות המכשירים המיוצאים עלתה, הפידיון מייצוא המכשיר, בדולרים וגם בשקלים, ירד, רווחי היצרן גדלו.
- ד. כמות המכשירים המיוצאים ירדה, הפידיון מייצוא המכשיר, בדולרים וגם בשקלים, עלה, רווחי היצרן גדלו.
- ה. כמות המכשירים המיוצאים ירדה, הפידיון מייצוא המכשיר בדולרים עלה, אולם הפידיון בשקלים ירד.

3. הניחו כי קיימים שני משקים, א' ו- ב', וכל אחד מהם יכול לייצר שני מוצרים זהים - מכוניות ומוצרי חקלאות, באמצעות עובדים בלבד. הניחו כי שני המשקים מצויים על גבי עקומת התמורה שלהם.

למשק א' יש יתרון יחסי בייצור מכוניות, אם מתקיים התנאי הבא: -

- א. ההוצאה האלטרנטיבית השולית לייצור מכונית במשק א' נמוכה מזו שבמשק ב'.
- ב. פועל במשק א' יכול לייצר בשנה יותר מכוניות מאשר פועל במשק ב'.
- ג. פועל במשק א' יכול לייצר בשנה יותר מכוניות וגם יותר מוצרי חקלאות מאשר פועל במשק ב'.
- ד. ההוצאה האלטרנטיבית הממוצעת לייצור מכונית במשק א' נמוכה מזו שבמשק ב'.
- ה. משק א' יכול לייצר בשנה יותר מכוניות מאשר משק ב'.

4. פירמה המייצרת כיסאות פועלת בשוק שמתקיימת בו תחרות משוכללת, ויש לה רווחים בסך 20,000 ש"ח (מעל הוצאותיה המשתנות). הפירמה מייצרת באמצעות מכונות (שהן גורם הייצור הקבוע) ופועלים (שהם גורם הייצור המשתנה היחיד). לקראת השנה הקרובה צפויה עלייה של 20% בשכר העבודה של כל פועל.

בנסיבות המתוארות, איזה מההיגדים הבאים הוא הנכון ביותר?

- א. אם מחיר כיסא יעלה בפחות מ-20%, תחול ירידה בתפוקה השולית של הפועלים בפירמה זו.
- ב. אם גם מחיר כיסא יעלה ב-20%, הפירמה לא תשנה את הכמות המיוצרת ורווחיה (מעל ההוצאות המשתנות) לא ישתנו.
- ג. אם גם מחיר כיסא יעלה ב-20%, הפירמה לא תשנה את הכמות המיוצרת ורווחיה (מעל ההוצאות המשתנות) יעמדו על 24,000 ש"ח.
- ד. אם מחיר כיסא יעלה ביותר מ-20%, תחול עלייה בתפוקה השולית של הפועלים בפירמה זו.
- ה. אם מחיר כיסא יעלה בפחות מ-20%, הפירמה תעסיק יותר פועלים.

5. שוק האבוקדו כולל שני צרכנים בלבד - פלוני ואלמוני. ידוע כי אצל פלוני אבוקדו הוא מוצר נורמלי ואילו אצל אלמוני אבוקדו הוא מוצר נחות.

מה צפוי שיקרה לביקוש של השוק לאבוקדו, אם ידוע שחלה עלייה בהכנסות גם של פלוני וגם של אלמוני?

- א. הביקוש של השוק לאבוקדו יירד.
- ב. הביקוש של השוק לאבוקדו לא ישתנה.
- ג. רק אם ידוע כי ההכנסה של פלוני עלתה בשיעור גבוה מזה שבו עלתה ההכנסה של אלמוני, הביקוש של השוק לאבוקדו יעלה.
- ד. הביקוש של השוק לאבוקדו יעלה.
- ה. על סמך הנתונים שניתנו בשאלה לא ניתן לקבוע מה יקרה לביקוש של השוק לאבוקדו.

6. במשק קטן מייצרים בתנאי תחרות משוכללת מצלמות דיגיטליות, המשווקות לשוק המקומי וגם מיוצאות. התובלה נעשית בדרך האוויר והמשק הזה אינו משפיע על המחיר העולמי של מצלמות אלה. לאחרונה עלו תעריפי התובלה בדרך האוויר בשל התייקרות הדלק למטוסים.

מהם השינויים הצפויים בשוק המצלמות הדיגיטליות במשק זה?

- א. הכמות המיוצאת תקטן ועל מנת לפצות על הירידה ברווחים, יעלה מחיר המצלמות הדיגיטליות בשוק המקומי.
- ב. הכמות המיוצאת תקטן, הכמות המיוצרת תקטן, כמות המצלמות המשווקות לשוק המקומי תגדל, מחירן המקומי יירד ורווחי היצרנים יירדו.
- ג. הכמות המיוצאת תקטן והכמות המשווקת לשוק המקומי תגדל. לא ידוע מה יקרה לכמות המיוצרת של מצלמות ולרווחי היצרנים המקומיים.
- ד. היצרנים המקומיים יורידו את מחיר המצלמות המיוצאות ולכן הכמות המיוצאת תגדל, גם בשוק המקומי יירד מחיר המצלמות, ולא ידוע מה יקרה לרווחי היצרנים.
- ה. מאחר שמחירן העולמי של המצלמות הוא קבוע, לא יחול שינוי במחיר ולפיכך גם לא יחול שינוי בכמות המיוצאת. הכמות המשווקת לשוק המקומי תגדל ורווחי היצרנים יעלו.

7. במשק מסוים מספר מפעלים המייצרים ביגוד בתנאי תחרות משוכללת; 10 מפעלים זהים המייצרים מכנסי ג'ינס ו- 10 מפעלים זהים המייצרים שמלות. מחיר זוג ג'ינס הוא 100 ש"ח ומחיר שמלה הוא 200 ש"ח. כל המפעלים משתמשים בפועלי טקסטיל זהים ובמשק ישנם 65 פועלים כאלה.

להלן נתונים אודות התפוקות השנתיות של מפעל לייצור ג'ינס ומפעל לייצור שמלות, כפונקציה של מספר הפועלים:

מספר הפועלים	תפוקת מכנסי ג'ינס	תפוקת שמלות
0	0	0
1	500	300
2	950	500
3	1100	650
4	1200	750
5	1250	800

הניחו כי קיימת תחרות משוכללת גם בשוק העבודה וכי הפועלים מוכנים לעבוד בכל שכן. הניחו כי שכן העבודה של הפועלים הוא ההוצאה המשתנה היחידה ובנוסף לכך יש לכל מפעל הוצאה קבועה בסך 10,000 ש"ח לשנה.

בנסיבות המתוארות, איזה מההיגדים הבאים הוא הנכון ביותר?

- א. הרווח של כל בעל מפעל לייצור ג'ינס יעמוד על 55,000 ש"ח לשנה והרווח של כל בעל מפעל לייצור שמלות יעמוד על 80,000 ש"ח לשנה.
- ב. אם יתווספו למשק עוד 4 פועלי טקסטיל זהים לאלה המצויים בו, רווחי היצרנים יגדלו.
- ג. אם מספר פועלי הטקסטיל יירד ל- 61, רווחי היצרנים יקטנו.
- ד. הרווח של המעסיקים גבוה יותר ככל שהם מעסיקים יותר פועלים ולפיכך הרווח של בעל מפעל לייצור ג'ינס המעסיק 4 פועלים יהיה גבוה מהרווח של בעל מפעל לייצור ג'ינס המעסיק 3 פועלים.
- ה. אם תיפתח בפני המשק האפשרות לייצא את המוצרים לחו"ל והמחירים שיתקבלו בעד המוצרים המיוצאים יהיו זהים למחירים הקיימים במשק, רווחי היצרנים יגדלו.

8. הניחו כי קיימות טלוויזיות מסוג אחד בלבד. קיים במשק ייצור מקומי של טלוויזיות, וכמו כן קיים יבוא של טלוויזיות במחיר העולמי, שהוא 2,000 ש"ח. הניחו כי המשק הוא משק קטן ואינו משפיע על המחיר העולמי. בנוסף ידוע כי כל טלוויזיה מיובאת חייבת במכס בסך 1,000 ש"ח לכל מכשיר. ידוע כי גמישות הביקוש המקומי לטלוויזיות היא יחידתית. בנוסף ידוע כי אילו לא היה מתקיים יבוא, היה מחיר שיווי המשקל המקומי של טלוויזיה 5,000 ש"ח.

בנסיבות המתוארות, איזה מההיגדים הבאים הוא הנכון ביותר?

- א. אם הממשלה תחליט להחליף את המכס בסך 1,000 ש"ח על טלוויזיה מיובאת במס קנייה בסך 1,000 ש"ח על כל מכשיר טלוויזיה הנמכר במשק, לא יחול כל שינוי בהכנסות הממשלה ממיסים (מכס + מס קנייה).
- ב. אם הממשלה תחליט להעלות את גובה המכס על כל מכשיר טלוויזיה מיובא ל- 1,500 ש"ח, הכנסות הממשלה מהמכס בהכרח יגדלו.
- ג. אילו לא היה קיים ייצור מקומי של טלוויזיות, העלאת המכס על כל מכשיר טלוויזיה מיובא ל- 1,500 ש"ח הייתה מביאה בהכרח לגידול בהכנסות ממכס.
- ד. החלטת הממשלה להחליף את המכס בסך 1,000 ש"ח על טלוויזיה מיובאת במס קנייה בסך 1,000 ש"ח על כל מכשיר טלוויזיה הנמכר במשק אינה משנה את מצבם של הצרכנים המקומיים ואף לא את מצבם של היצרנים המקומיים.
- ה. החלטת הממשלה להחליף את המכס בסך 1,000 ש"ח על טלוויזיה מיובאת במס קנייה בסך 1,000 ש"ח על כל מכשיר טלוויזיה הנמכר במשק, משנה לרעה את מצבם של הצרכנים המקומיים וגם של היצרנים המקומיים.

9. במשק מייצרים 2 מוצרים X ו-Y, באמצעות שלושה גורמי ייצור. לרשות המשק 10,000 עובדים, 2,000 מכונות ו-1,200 דונם קרקע. לייצור יחידת X זרושים 5 עובדים, 2 מכונות ו-1 דונם קרקע, לייצור יחידת Y זרושים 10 עובדים, 1 מכונה ו-1 דונם קרקע. ידוע כי המשק מייצר כמות של 900 יחידות Y.

מהי הוצאה השולית האלטרנטיבית לייצור X בנקודה זו?

- א. ההוצאה האלטרנטיבית השולית לייצור X היא 2 יחידות Y.
- ב. ההוצאה האלטרנטיבית השולית לייצור X היא 1 יחידת Y.
- ג. בלתי אפשרי לחשב הוצאה שולית אלטרנטיבית לייצור X משום שבנקודה זו לא כל גורמי הייצור מועסקים.
- ד. ההוצאה האלטרנטיבית השולית לייצור X היא 3.5 יחידות Y.
- ה. ההוצאה האלטרנטיבית השולית לייצור X היא 0.5 יחידות Y.

10. להלן נתונים אודות הביקוש וההיצע של אבוקדו (הנתונים בק"ג):

מחיר	כמות מבוקשת	כמות מוצעת
3	6,000	2,000
4	5,500	2,500
5	4,000	4,000
6	3,000	4,500
7	2,500	5,000
8	2,000	5,500

כאשר מחיר שיווי המשקל בשוק נקבע באופן חופשי וללא התערבות, נשמעו טענות, הן מצד הצרכנים שטענו כי המחיר גבוה מידי, והן מצד היצרנים שטענו שהפידיון מכסה בקושי את העלויות. לנוכח טענות אלה הוצעו שלוש הצעות להתערבות ממשלתית בשוק האבוקדו:

1. לתת סובסידיה למגדלי האבוקדו באופן שהמחיר לצרכן יירד.
2. לקבוע מחיר מינימום ליצרני האבוקדו בגובה 8 ש"ח לק"ג.
3. לתת ליצרני האבוקדו מענק שיגדיל את רווחיהם, מבלי להתערב ממש בשוק האבוקדו.

בנסיבות המתוארות, איזה מההיגדים הבאים הוא הנכון ביותר?

- א. אם הממשלה תחליט על מחיר מינימום ליצרן בגובה 8 ש"ח לק"ג תהיינה הוצאותיה זהות, בין אם תבטיח זאת על ידי קניית עודפים ובין אם תיתן סובסידיה בגודל מתאים להשגת המטרה.
- ב. מענק שיגדיל את הכנסות החקלאים כך שישתוו להכנסות שיהיו להם בשיטה של מחיר מינימום בגובה 8 ש"ח לק"ג לא יחסוך בהוצאות לממשלה והוא גרוע משום שהממשלה תשלם מבלי שהחקלאים ייצרו יותר אבוקדו.
- ג. כל פעולה שתשפר את רווחי היצרנים תיטיב גם עם הצרכנים, ללא קשר לשיטה בה תבחר הממשלה לעשות זאת.
- ד. אם הממשלה מעוניינת לשפר את מצבם של החקלאים וגם את מצבם של הצרכנים, הדרך העדיפה תהיה לקבוע מחיר מינימום בגובה 8 ש"ח לק"ג ולהבטיח אותו על ידי סובסידיה. עלותה של דרך זו לממשלה תהיה 22,000 ש"ח.
- ה. אם הממשלה תבטיח לחקלאים מחיר מינימום של 8 ש"ח לק"ג, תהיינה הוצאותיה 44,000 ש"ח.

11. במשק נמדדו בשנת 2000 הנתונים הבאים (במיליוני ש"ח):
 תשלומי שכר: 2,700, רנטה: 450, ריבית: 300, דיבידנד: 400, רווחים שלא חולקו: 250, מס חברות: 150, השקעה מקומית נקייה: 1,200, עודף יבוא: 600, מס הכנסה על פרטים: 500, תשלומי העברה: 100, חיסכון אישי: 350

בהסתמך על נתונים אלה, איזה מהמשפטים הבאים הוא הנכון ביותר?

- א. הצריכה הפרטית הייתה 3,000 ובתקציב הממשלה היה גירעון בסך 100.
- ב. הצריכה הציבורית הייתה 650 וההשקעה הנקייה של המשק הייתה 500.
- ג. הצריכה הפרטית הייתה 3,100 ותקציב הממשלה היה מאוזן.
- ד. הצריכה הפרטית הייתה 3,200 ובתקציב הממשלה היה עודף בסך 100.
- ה. התוצר הלאומי הנקי היה 4,100 והצריכה הציבורית הייתה 450.

12. במשק פתוח ידוע כי בשנה מסוימת הייתה ההשקעה המקומית בבניינים, ציוד ומלאי קטנה מסך החיסכון האישי + החיסכון העסקי.

על סמך נתון זה ניתן להגיע למסקנה כי באותה שנה: -

- א. החיסכון הממשלתי בהכרח היה שלילי, אם ידוע שלמשק היה עודף יבוא.
- ב. החיסכון הממשלתי בהכרח היה שלילי, אם ידוע שלמשק היה עודף יצוא.
- ג. החיסכון הממשלתי בהכרח היה שלילי בכל מקרה.
- ד. יתכן שהחיסכון הממשלתי היה גדול מ-0, אם ידוע שלמשק היה עודף יבוא.
- ה. ההשקעה הנקייה של המשק הייתה בהכרח שלילית, אם ידוע שלמשק היה עודף יבוא.

13. השנה נרשמו במשק הפעולות הבאות: המשק ייבא צוללות מגרמניה בערך של 2 מיליארד דולר, המתווך הישראלי בעיסקה - מר תיווכי - קיבל מהספק הגרמני 200 מיליון דולר והוציא תמורתם חשבונית על שירותים, כל התשלומים בגין עיסקאות אלה נעשו במזומן. משקיעים זרים השקיעו בישראל 1 מיליארד דולר. מחצית מהסכום הועברה בציוד להקמת המפעל בישראל ומחציתו הועברה במטבע זר. ישראל קיבלה במזומן מענק אמריקאי בסך 3 מיליארד דולר. ישראל פרעה חובות שזמן פירעונם הגיע - התשלום בגין חובות אלה היה 1.5 מיליארד דולר, מתוך סכום זה 300 מיליון היו בגין ריבית. הייצוא הישראלי בשנה זו עמד על 3 מיליארד דולר, ששולמו במזומן.

על סמך נתונים אלה, מה מהבאים ניתן להסיק שיירשם במאזן התשלומים (בדולרים בשנה זו)?

- א. יירשם עודף יצוא סחורות ושירותים בסך 500 מיליון, ויתרות מטבע חוץ יעלו ב-1,800 מיליון.
- ב. יירשם עודף יצוא סחורות ושירותים בסך 400 מיליון, עודף בחשבון השוטף בסך 3,400 מיליון ויתרות מטבע חוץ יעלו ב-3,200 מיליון.
- ג. החוב החיצוני של ישראל בשנה זו יירד ב-1,500 מיליון.
- ד. יצוא השירותים יעמוד על 200 מיליון ויבוא השירותים יעמוד על 400 מיליון.
- ה. בחשבון השוטף של מאזן התשלומים יהיה עודף בסך 900 מיליון דולר.

14. במשך תקופה ארוכה שער הריבית במשק הישראלי הוא נמוך מאד ולפיכך מתפתחות לאחרונה ציפיות ששער הריבית יעלה.

מה יעשה אדם רציונלי כאשר קיימות ציפיות לעלייה בשער הריבית?

- א. ירכוש מוצרים בכמות גדולה מזו שתכנן קודם לכן.
- ב. יקנה איגרות חוב בכמות גדולה מזו שתכנן קודם לכן.
- ג. לא ישנה דבר בהרכב של תיק הנכסים שלו ולא ישנה את הוצאותיו המתוכננות.
- ד. יקנה מניות רבות יותר משתכנן קודם לכן.
- ה. ימכור איגרות חוב ויגדיל את כמות הכסף שהוא מחזיק בידיו.

15. מערכת הבנקים במשק שומרת תמיד על יחס הרזרבה החוקי שהוא 50%. גודלו של בסיס הכסף הוא 100,000 וידוע כי הציבור מחזיק במזומן 3/4 מפיקדונות העו"ש שלו. עתה מתרחש במשק עירוני חיצוני חיובי בסך 20,000. הניחו כי העירוני התרחש באופן הבא: הממשלה לוותה מן הבנק המרכזי 20,000 ש"ח ושילמה במזומן משכורות לעובדיה.

מה יקרה במשק לאחר שכל הגורמים יחזרו לשיווי משקל?

- א. אמצעי התשלום יגדלו ב-40,000 ש"ח.
- ב. כמות המזומן בידי הציבור תגדל ב-30,000 ש"ח.
- ג. אמצעי התשלום יגדלו ב-40,000 ש"ח וכמות המזומן בידי הציבור תגדל ב-12,000 ש"ח.
- ד. כמות אמצעי התשלום תעמוד על 168,000 ש"ח וכמות המזומן בידי הציבור תהיה 72,000 ש"ח.
- ה. אמצעי התשלום היו גדלים בשיעור גבוה יותר, לו היה הציבור מחזיק במזומן 3/4 מאמצעי התשלום (ולא מפיקדונות העו"ש שלו).

16. במשק פתוח נתן שר האוצר תחזית ביחס לשינויים הצפויים בשנה הקרובה - התוצר הלאומי הנקי יגדל ב- 2%, הצריכה הפרטית תגדל ב- 4%, הצריכה הציבורית תגדל ב- 3% וההשקעה הנקייה בבניינים, ציוד ומלאי תגדל ב- 5%. התחזית עוררה גל של תגובות שיובאו להלן.

איזו מהתגובות הבאות לתחזית זו היא נכונה ביותר?

- א. תחזית זו אינה הגיונית ואינה ניתנת להשגה במגבלת המקורות של המשק.
- ב. על מנת לחוות דעה על התחזית דרושים נתונים אודות גודלן היחסי של הצריכה הפרטית, הצריכה הציבורית וההשקעה המקומית.
- ג. התחזית היא אופטימית והיא מוכיחה כי הממשלה דואגת לשיפור ברמת החיים של האוכלוסייה.
- ד. אם ההשקעה המקומית אכן תגדל ב- 5% הרי כמות המקורות של המשק תעלה ויש סיכוי שהתחזית הזאת תתגשם.
- ה. התחזית יכולה להתגשם אך ורק אם הייבוא למשק יגדל ו/או הייצוא של המשק יקטן.

17. לגבי משפחת בזבזני ידועים הנתונים הבאים: פונקציית הצריכה של המשפחה היא ליניארית. כאשר ההכנסה הפנויה של המשפחה היא 3,500 ש"ח, רמת הצריכה הפרטית שלה היא 5,400 ש"ח וכאשר ההכנסה הפנויה של המשפחה היא 6,100 ש"ח, רמת הצריכה הפרטית שלה היא 6,960 ש"ח.

על סמך נתונים אלה, מה ניתן לומר על המשפחה?

- א. הנטייה השולית לצרוך של המשפחה היא 0.6 ובתחום ההכנסות הרלבנטי הנטייה הממוצעת לצרוך היא גדולה מ-1.
- ב. הנטייה השולית לצרוך של המשפחה היא גדולה מ-1.
- ג. הנטייה השולית לחסוך של המשפחה היא שלילית.
- ד. הנטייה הממוצעת לצרוך של המשפחה עולה ככל שההכנסה הפנויה עולה.
- ה. הנטייה השולית לחסוך של המשפחה עולה ככל שההכנסה הפנויה עולה.

18. קיימים סיכויים רבים לכך שהממשלה תחליט על העלאה ניכרת בקיצבאות אותם נכים שהכנסותיהם כיום הן נמוכות מאד. על מנת להימנע מגירעון בתקציב יוטלו מיסים נוספים על בעלי ההכנסות הגבוהות באוכלוסייה. הניחו כי לכל המשפחות במשק פונקציית צריכה פרטית זהה ובה הנטייה השולית לצרוך יורדת עם עליית ההכנסה.

אם הפעולות הללו אכן יתבצעו, מה תהיה השפעתן על המשק?

- א. בכל מקרה פונקציית הצריכה המצרפית תעלה והתוצר הלאומי יגדל.
- ב. אם במצב המוצא המשק היה בתעסוקה מלאה, לא יקרה כל שינוי.
- ג. בכל מקרה פונקציית הצריכה הפרטית המצרפית תעלה. אם במצב המוצא המשק מצוי באבטלה, התוצר הלאומי יגדל, הצריכה הפרטית תגדל וההשקעה תקטן.
- ד. אם במצב המוצא המשק היה בתעסוקה מלאה, פונקציית הצריכה הפרטית המצרפית תעלה, אולם הצריכה הפרטית לא תשתנה.
- ה. בכל מקרה פונקציית הצריכה הפרטית המצרפית תעלה. אם המשק הוא פתוח, יתכן שרק היבוא יגדל והתוצר הלאומי לא ישתנה.

19. במשק ידועים הנתונים הבאים: הנטייה השולית לחסוך מתוך ההכנסה הפנויה היא 0.2, הנטייה השולית להשקיע היא 0.1, הנטייה השולית לייבא היא 0.15. המיסים ושאר מרכיבי הביקוש המצרפי אינם תלויים בגובה התוצר הלאומי. ידוע כי פער התוצר הוא 2,000. (פער התוצר הוא ההפרש בין רמת התוצר של תעסוקה מלאה לבין רמת התוצר הנוכחית של שיווי משקל). הניחו כי שער הריבית במשק זה הוא קבוע ובמצב המוצא תקציב הממשלה הוא מאוזן. על מנת להביא את המשק לשיווי משקל בתעסוקה מלאה החליטה הממשלה להגדיל את הצריכה הציבורית ולממן את תוספת ההוצאות על ידי מס קבוע באותו גודל. הגידול בצריכה הציבורית ובמס יהיו בגודל כזה שהמשק יגיע בדיוק לשיווי משקל בתעסוקה מלאה וללא עליית מחירים.

בנסיבות המתוארות, איזו מהטענות הבאות היא הנכונה ביותר?

- א. אם הגידול בצריכה הציבורית ובמס הקבוע יהיה בסך 500, המשק יגיע לשיווי משקל בתעסוקה מלאה וההשקעה המקומית תגדל ב-200.
- ב. בהנחה שהגידול בצריכה הציבורית ובמס יהיו בגודל המתאים להשגת המטרות, הרי בשיווי המשקל החדש הצריכה הפרטית תהיה גדולה ב-1,600 וההשקעה המקומית תהיה גדולה ב-200 מרמתן במצב המוצא.
- ג. בהנחה שהגידול בצריכה הציבורית ובמס יהיו בגודל המתאים להשגת המטרות, הרי בשיווי המשקל החדש ייווצר גירעון בתקציב הממשלה.
- ד. הגידול הנחוץ בצריכה הציבורית ובמס הקבוע על מנת להשיג את המטרות הוא 2,500. בשיווי המשקל החדש הצריכה הפרטית תהיה נמוכה ב-400 מרמתה במצב המוצא.
- ה. מאחר שידוע כי התוצר הלאומי גדל, הרי לא הגיוני שהצריכה הפרטית במצב המוצא תהיה נמוכה מרמתה במצב המוצא.

20. משק סגור מצוי בשיווי משקל בתעסוקה מלאה. הביקוש להשקעה במשק זה תלוי בשער הריבית. הממשלה מעוניינת להגדיל את ההשקעה במשק בסך 1,000. לפניך חמישה משפטים המתייחסים לפעולות שבאמצעותן מנסה הממשלה להשיג את מטרותיה.

בנסיבות המתוארות, איזה מהמשפטים הבאים הוא הנכון ביותר?

- א. אם הממשלה תיתן למשקיעים מענק בגובה מחצית מעלות ההשקעה, ההשקעה במשק תגדל בוודאות.
- ב. רק אם בנוסף לפעולות העידוד להשקעה, תדאג הממשלה לכך שיחול צמצום בסך 1,000 בצריכה הפרטית + הצריכה הציבורית, ההשקעה במשק אכן תגדל בוודאות.
- ג. אם הממשלה תפטור את המשקיעים ממס הכנסה לתקופה של עשר שנים, ההשקעה במשק תגדל בוודאות.
- ד. אם בנוסף לפעולות העידוד להשקעה, הממשלה גם תגדיל את הצריכה הציבורית, ההשקעה במשק תגדל בוודאות.
- ה. אם בנוסף לפעולות העידוד להשקעה, הממשלה תדאג גם לגידול בכמות אמצעי התשלום במשק על מנת ששער הריבית לא יעלה, ההשקעה במשק תגדל בוודאות.